

Motion till riksdagen 2024/25:194

av **Hanna Gunnarsson m.fl. (V)**

Förbud av försäljning av fyrverkerier till allmänheten

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att enbart utbildade pyrotekniker ska tillåtas att skjuta fyrverkerier samt att försäljning av fyrverkerier till allmänheten bör förbjudas och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Fyrverkerier kan vara till glädje i rätt sammanhang, men har samtidigt en negativ baksida för människor, djur och miljö. Förutom personskador leder felaktig hantering av fyrverkerier även till bränder som belastar räddningstjänstens arbete. Det finns många exempel på okontrollerad hantering av nyårsfyrverkerier i stadsmiljöer, något som är mycket riskfyllt för de som vistas i närheten. Dessutom släpps flera giftiga kemikalier ut i miljön. För människor som upplever ljudet som skrämmande och djurägare kan fyrverkerier innebära stora problem, liksom för vilda djur. Särskilt kring nyårsafton då användningen av fyrverkerier kan vara omfattande. Fyrverkerier vid andra dagar än nyårsafton, t.ex. vid privata fester, är svårare att förutsäga och därmed mycket svårare att själv vidta försiktighetsåtgärder för sig själv eller sina husdjur.

Varje år skadar sig ett hundratal personer så allvarligt att de behöver uppsöka sjukvården (slutenvård och/eller specialiserad öppenvård). Vanligast är skador på ansikte, huvud, ögon och händer. Enligt Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) orsakas de flesta olyckor av en felaktig hantering av fyrverkerierna. Bara 38 procent av användarna följer instruktionerna enligt myndighetens Fyrverkeriundersökning 2011–2022. Det är nästan lika vanligt att åskådare skadas som personen som avfyrar fyrverkerierna. Antalet skador orsakade av fyrverkerier har minskat som resultat av ett medvetet arbete från MSB och att tillståndsplikt på alla raketer med styrpinne infördes 2019. Det visar att en strikt reglering kan minska fyrverkeriernas negativa påverkan.

I dag är det 18-årsgräns för att köpa, inneha och använda pyrotekniska varor. Det krävs också i många fall tillstånd från kommunen. Det finns goda skäl att skärpa den nuvarande regleringen. Vänsterpartiet vill inte se ett totalförbud för fyrverkerier. Det är trots allt stor skillnad på en begränsad användning under t.ex. en stadsfest och ett okontrollerat skjutande i ett tätbefolkat bostadsområde. Däremot bör all användning av fyrverkerier ske av utbildade pyrotekniker och försäljning till allmänheten bör inte tillåtas. Forsvarsutskottet har upprepade gånger (se t.ex. 2023/24:FöU7) besvarat krav på en hårdare reglering av fyrverkerier med att hänvisa till att EU-direktivet om tillhandahållande av pyrotekniska artiklar hindrar medlemsstaterna att förbjuda, begränsa eller hindra tillhandahållande på marknaden av pyrotekniska artiklar som uppfyller de krav som ställs i direktivet. Men direktivet innehåller möjligheter att förbjuda eller begränsa användningen av skäl som rör allmän ordning, allmän säkerhet, hälsa och säkerhet eller miljöskydd. Ett sådant exempel är det tidigare nämnda kravet på tillståndsplikt för raketer med styrpinne.

Det bör lagstiftas om att enbart utbildade pyrotekniker ska tillåtas att skjuta fyrverkerier samt att försäljning av fyrverkerier till allmänheten förbjuds. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och ge regeringen till känna.

Hanna Gunnarsson (V)

Andrea Andersson Tay (V)

Lotta Johnsson Fornarve (V)

Kajsa Fredholm (V)

Håkan Svenneling (V)